

Серыя «У дапамогу педагогу» заснавана ў 1995 годзе

Навукова-метадычны часопіс

Выдаецца з IV квартала 1995 года

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі

№ 640 ад 04.09.2009, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Выходзіць штомесяц з II паўгоддзя 2005 года

№ 9(227)•2020

верасень

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Рэдакцыйная калегія

Галоўны рэдактар

Алесь Іванавіч БЕЛЬСКІ, доктар філалагічных навук, прафесар

Першы намеснік галоўнага рэдактара

В. І. ІЎЧАНКАЎ, доктар філалагічных навук, прафесар

Намеснік галоўнага рэдактара

І. У. БУЛАЎКІНА, галоўны спецыяліст

упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

А. У. БЕЛЬСКАЯ, адказны сакратар

Р. А. БАРАВІКОВА, лаўрэат Дзяржаўнай

прэміі Рэспублікі Беларусь

Г. М. ВАЛОЧКА, доктар педагагічных навук, прафесар

Л. М. ГАМЕЗА, доктар педагагічных навук, дацэнт

М. В. ЖУКОВІЧ, дырэктар сярэдняй школы № 1

імя В. Х. Галаўко г. Бярозы

В. У. ЗЕЛЯНКО, доктар педагагічных навук, дацэнт

Я. В. ЕСІС, настаўнік вышэйшай катэгорыі

сярэдняй школы № 16 г. Мазыра

Т. У. ЛОГІНАВА, начальнік аддзела

метадычнага забеспячэння гуманітарнай адукацыі

Нацыянальнага інстытута адукацыі

А. А. ЛУКАШАНЕЦ, доктар філалагічных навук,

прафесар, акадэмік НАН Беларусі

А. М. МАКАРЭВІЧ, доктар філалагічных навук, дацэнт

Т. І. МАРОЗ, кандыдат педагагічных навук, дацэнт

М. І. НАВУМЧЫК, настаўнік-метадыст,

намеснік дырэктара па вучэбна-метадычнай рабоце

Маларыцкай раённай гімназіі

Ж. В. НЕКРАШЭВІЧ-КАРОТКАЯ, доктар філалагічных

навук, прафесар

З. І. ПАДЛІПСКАЯ, член праўлення

Саюза пісьменнікаў Беларусі

А. К. ПЕКАЧ, настаўнік-метадыст ліцэя № 2 г. Мінска

В. У. ПРАСКАЛОВІЧ, доктар педагагічных навук, дацэнт

М. Р. ПРЫГОДЗІЧ, доктар філалагічных навук, прафесар

Т. М. ПУЧЫНСКАЯ, кандыдат педагагічных навук,

дацэнт

С. Л. РУМЯНЦАВА, настаўнік-метадыст

сярэдняй школы № 15 г. Наваполацка

А. В. РУЦКАЯ, заслужаная настаўніца Беларусі

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ, доктар педагагічных навук,

прафесар

Г. І. ШМАЯНKOVA, настаўніца вышэйшай катэгорыі,

намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй

школы № 27 г. Магілёва

І. Ф. ШТЭЙНЕР, доктар філалагічных навук, прафесар

Заснавальнік і выдавец —

РУП «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне»»

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск

тэл.: (017) 297-93-20 (адк. сакратар)

тэл.: (017) 297-93-22 (аддз. маркетынгу)

факс: (017) 297-91-49.

E-mail: belmova@aiv.by (часопіс),

aiv@aiv.by (выдавецтва), <http://www.aiv.by>

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 *Войткус В. А.* Алена Масла. «Таямніца закінутай хаты» (план-канспект урока дадатковага чытання ў V класе)
- 6 *Несцяровіч С. У.* Рамантычная паэма Янкі Купалы «Курган» (тэставое заданне, VII клас)
- 9 *Навумчык М. І.* Аналіз апавядання Васіля Быкава «Незагойная рана» (VII клас)
- 11 *Лабачэўская С. У.* Тэкст. Прыметы тэксту (V клас)
- 14 *Грахоўская С. А.* Галоўныя і даданыя члены сказа (V клас)
- 15 *Троцкая Т. А.* Правапіс прыставак, якія заканчваюцца на зычны (VI клас)
- 18 *Спірчонок В. В.* Падагульненне і сістэматызацыя вывучанага па раздзеле «Складаназлучаныя сказы: будова, значэнне, ужыванне» (IX клас)
- 22 *Смяян Т. Р.* Падагульненне і сістэматызацыя вывучанага па раздзеле «Складаназлучаныя сказы: будова, значэнне, ужыванне» (IX клас)

Методыка і вопыт

- 25 *Зелянко С. В.* Запазычаная лексіка ў беларускай мове (дапаможны матэрыял для настаўніка)
- 29 *Якімовіч А. М.* Вывучаем беларускі правапіс: практыкум

Настаўніцкі семінар

Беларуская мова і літаратура: актуальныя пытанні навучання і выхавання: матэрыялы завочнага круглага стала

- 33 *Мінкевіч Т. А.* Развіццё пазнавальнай дзейнасці навучэнцаў на ўроках беларускай мовы праз праблемнае навучанне (з вопыту працы)
- 39 *Цялега А. П.* Сучасны ўрок: парная і групавая формы працы
- 41 *Раманоўская Р. М.* Безадзнакавая дзейнасць настаўніка і навучэнцаў на факультатыўных занятках (план-канспект майстар-класа)

Навуковыя публікацыі

- 46 *Васюковіч Л. С.* Чытанне вучэбнага тэксту як метапрадметная дзейнасць

Рыхтуемца да алімпіяды

- 54 Комплексная работа па беларускай мове і літаратуры (матэрыялы для аналізу і падрыхтоўкі). *Матэрыялы падрыхтавалі В. Л. Варановіч, В. І. Караткевіч, І. І. Караткевіч*

Пазакласная работа

- 60 *Чаронка А. П.* «Беларусь мая, родны край...» (гадзіна паэзіі для вучняў V—VIII класаў)

Займальны матэрыял

- 64 Францішак Багушэвіч: жыццё і творчасць: крыжаванка. *Склала Л. М. Балугева*

На другой старонцы вокладкі — партрэт Францішка Багушэвіча (1840—1900). *Мастак А. Ю. Прынькова.*

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак памятнага каменя ў гонар Арцёма Вярыгі-Дарэўскага, беларускага паэта, драматурга, публіцыста і даследчыка фальклору, у аграгарадку Кублічы Ушацкага раёна. *Фота прадстаўлена Кубліцкім сельвыканкамам.*

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактары *А. У. Бельская, В. Д. Дзяруга.* Карэктар *А. У. Бельская.* Камп'ютарны набор *А. У. Бельскай, І. М. Кузьмянковай.* Макет і вёрстка *І. М. Кузьмянковай.*

Выхад у свет 29.09.2020. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 7,44. Тыраж 1206 экз. Заказ 106. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 297-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск